

A becsapott oroszok

Az ukrán kérdés – egy neves német újságíró szemével

Brüsszeli tudósítók szerint az EU központjában zavar uralkodik, mert mindenki érzi, hogy „azért Putyinnak is van némi igaza”. Hans-Ulrich Jörges, a Stern szemleírója kifejti, hogy miben is áll ez a „némi igazság”, melyről nem illik beszélni, s melyet az Oroszországot elítélők zavartan elhallgatnak. Cikkének címe: *A becsapott oroszok*. A grafikus illusztráció egy elkullogó medvét ábrázol, hátsó felén bakancstalp nyomával, melyen a recézet a Nato négy égtáj felé mutató csillaga. Alcíme: Putyin krími politikája a Nato szószegésére vezethető vissza; a Nato azt ígérte, hogy még egy hüvelyknyivel sem fog Kelet felé terjeszkedni, most pedig Oroszország határainál áll.

Jörges felidézi a német újraegyesítés körülményeit. 1990. február 9-én a Kreml Katalin-termében James Baker, Reagan külügyminisztere arról biztosította Gorbacsovot, hogy „a nyugati szövetség egy inch-csel sem fogja befolyási övezetét Kelet felé kiterjeszteni, ha Moszkva beleegyezik az egyesült Németország Nato-tagságába”. Itt utalnunk kell rá, hogy ezt megelőzően Gorbacsov szinte minden feltétel nélkül kivonta a szovjet csapatokat az akkori NDK-ból (csupán lakások építését kérte a németektől a hazatérő tisztek családjainak elhelyezéséhez) és hozzájárult a német újraegyesítéshez – miközben Mitterand és Margaret Thatcher – ha rajtuk múlik – megakadályozták volna. Ennek köszönhető, hogy miközben a Nyugat – és különösen a németek – sztárolják Gorbacsovot, saját hazájában és Európa ezen felében sokan a világtörténelem legnagyobb balekjának tartják.

Egy nappal később, 1990. február 10-én ugyanez az ígéret hangzott el Hans-Dietrich Genscher akkori német külügyminiszter szájából Sevardnadze szovjet külügyminiszterrel folytatott tanácskozásán. (A különbség csupán annyi volt, hogy az angol „inch” helyett itt a német „Daumenbreit”, azaz hüvelyknyi szót használták.) Gorbacsov azonban súlyos hibát követett el: a megállapodást nem rögzítették, szerződés nélkül is megbízott a Nyugatban. (Jörges cikkében ezt a szövegrészt emelik ki.)

A nyugati vezetők ígérete ellenére 1999-ben Lengyelországot, Csehországot és Magyarországot felvették a Nato-ba, 2004-ben pedig tovább bővítették Romániával, Bulgáriával, Szlovákiával és a három balti állammal. Jörges emlékeztet rá, hogy négy évvel később, a bukaresti Nato-csúcson már Grúzia és Ukrajna felvételének megtárgyalása is naprenden volt, és akkor Angela Merkel fékezte le ezt a folyamatot. Putyin mostani lépését ésszerűnek és logikusnak tartja: a Nyugat erőpolitikájával szemben erőpolitikát alkalmaz. A Baltikumban a Nato már tíz éve Oroszország határainál áll. A Krím elszakításával Oroszország most megakadályozza, hogy Fekete-tengeri flottájának támaszpontja Nato-oroszország területére kerüljön. Hát lehet ezen csodálkozni? – kérdezi Jörges.

Következő megállapításait szósz szerint idézem: „Az Európai Unió stratégiai ostobaságot követett el azáltal, hogy a mélyen megosztott Ukrajnának társult tagságot ajánlott fel, és ezáltal rákényszerítette, hogy válasszon Nyugat vagy Oroszország között – ez a

szétszakadásához vezet.”... „És mivel a hatalomváltásról szóló, orosz részvétellel kötött megállapodás még 24 óráig sem tartott ki, Moszkvában úgy érezték, hogy megint becsapták őket, Oroszország Ukrajnát elveszítettnek tekintette, és ezért bekebelezte a Krímet.” Rasmussen Nato-főtitkár pedig, hogy ne hagyjon semmi kétséget a Nyugat szándékai felől, bejelentette, hogy az Ukrajnával való partnerségi kapcsolatot élénkíteni kell. (Az amerikaiak az oroszokkal vívott külön meccsen Edward Snowden pártfogásba vételét is meg akarják torolni.) A Nyugat azonban mindezt megakadályozhatta volna, ha elébe megy az eseményeknek: ő kezdeményezi a Krímben a népszavazást, nemzetközi ellenőrzés mellett, és a Krím autonóm területként Ukrajna része maradhatott volna.

Jörges azzal zárja cikkét, hogy bár Oroszországnak a hatalmi politika szempontjából igaza van, a finom árnyalatok iránti érzéketlensége miatt „esztétikailag” ebből a történetből rosszul jött ki. Ily módon az a Nato vádolja brutalitással és otrombasággal az oroszokat, amely különféle jogalapokra hivatkozva Szerbiát és Líbiát bombázta. Hát igen, a medvének nem sajátja a tapintatosság.

Bp, 2014. március 22.

Kiss Károly

(Forrás: Hans-Ulrich Jörges: Betrogene Russen. Stern 13. 3. 2014)

(Ezt az írást nem sikerült megjelentetnem)

Továbbiak:

A fenti szöveg tehát Hans-Ulrich Jörges cikkének ismertetése. Kiegészítem ezt néhány „meg nem erősített” hírrel, értesüléssel, melyeket itt-ott olvastam, hallottam:

- A kijevi tüntetőknek a nyugatiak napidíjat fizettek.
- A Majdan orvlövészei a Nato kötelékébe tartozó zsoldosok voltak – ezek a gyilkosságok mozdították ki a holtpontról az eseményeket.
- Victoria Nuland, amerikai külügyi államtitkárhelyettes állítólag kijelentette, hogy a kijevi tüntetések 5 milliárd dollárjába kerültek Amerikának.
- Állítólag lehallgatták azt a telefonbeszélgetést, melynek során Victoria Nuland egyeztetett Jacenjuk miniszterelnökkel új, „független” kormányának tagjait.

- Egy Kijevben leszálló Nato katonai gép „biztonsági okokból” állítólag Washingtonba, a Fed széfjébe szállította az ukrán nemzeti bank 3,15 tonna aranytartalékát.
- A szíriai polgárháború mögött, mely iszonyatos pusztítással és óriási emberáldozatokkal jár, részben az a Nato-szándék áll, hogy megfossa az oroszokat ottani katonai bázisuktól.

Ukrajna gazdasága erősen függ Oroszországtól. Az orosz energiáért az ukránok nehézipari termékekkel, hajókkal, villamosenergetikai berendezésekkel fizetnek. A Nyugatnak erre az ukrán exportra semmi szüksége sincs. A Nyugat meg akarja szerezni a 47 milliós ukrán piacot, a Nato pedig Oroszország határaiig akar nyomulni. Ha Ukrajna netán-tán az EU-hoz csatlakozna, az végzetes elszegényedéssel és az ukrán ipar teljes leépülésével járna. (A helyzet ahhoz lenne hasonlatos, ami az NDK gazdaságával történt, csak hogy nem lenne Treuhand, ami az NDK modernizálását finanszírozta, és különadók, amivel a nyugati tartományok máig kiegészítik az alacsonyabb keleti életszínvonalat.) Szerencsétlen ukránok, nem tudják, mi várna rájuk. Ahhoz, hogy az ukrán gazdaságot konszolidálják, nem IMF és EU-kölcsönök kellenének, hanem az EU-nak – átvéve az oroszok szerepét – évente 10 milliárd dollár értékben kellene ukrán termékeket importálnia.

Bár Nyugat-Ukrajna történelmileg Kelet-Európához tartozott, keleti része Oroszországhoz és a szovjet múlthoz kötődik. Az itt élő 7 millió oroszon túl a Donyec-medence és Dnyepetrovszk a Szovjetunió hőskorában a szovjet ipar megteremtésének bölcsői voltak. Ukrajnának a nyugati gazdasági integrációhoz és katonai szövetséghez kötése végtelenül felelőtlen és meggondolatlan kísérlet. A jelen helyzetért nem Putyin okolható, hanem Amerika, a Nato és az EU felelőtlen politikusai.

KK